

Chapter: 3

Q.1 दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय लिहा.(PS)

4

- च्या लोकसभा निवडणुकीनंतर राजकारणात एकाच पक्षाचे वर्चस्व असणे ही बाब संपुष्टात आली.
अ. १९८९ ब. १९९० क. १९९५ ड. १९८५
- नॅशनल कॉन्फरस हा पक्ष या राज्यात आहे.
अ. ओडिशा ब. आसाम क. बिहार ड. जम्मू आणि काश्मीर
- जस्टीस पार्टी या ब्राह्मणोत्तर चळवळीचे रुपांतर या राजकीय पक्षात झाले.
अ. आसामगण परिषद ब. शिवसेना
क. द्रविड मुन्नेत्र कळघम ड. जम्मू आणि काश्मीर नॅशनल कॉन्फरस
- राजकीय सत्ता प्राप्त करण्यासाठी जेव्हा लोक एकत्र येऊन निवडणूक प्रक्रियेत सहभागी होतात, तेव्हा त्या संघटनांना म्हटले जाते,
अ. सरकार ब. समाज क. राजकीय पक्ष ड. सामाजिक संस्था

Q.2 पुढील विधाने चूक की बरोबर ते सकारण स्पष्ट करा.(PS)(Any Two)

4

- जेव्हा दोन किंवा दोनापेक्षा अधिक पक्ष एकत्र येतात आणि सरकार स्थापन करतात तेव्हा त्याला 'द्विपक्ष पद्धती' असे म्हणतात.
- राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष हा प्रादेशिक पक्ष आहे.
- राजकीय पक्ष विचारसरणीवर आधारित पक्ष कार्यक्रम तयार करतात.

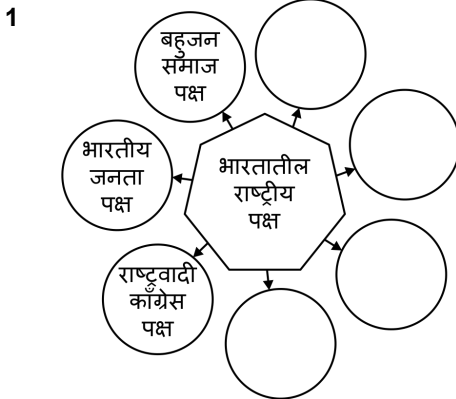
Q.3 पुढील संकल्पना स्पष्ट करा / टिपा लिहा.(PS)(Any Three)

6

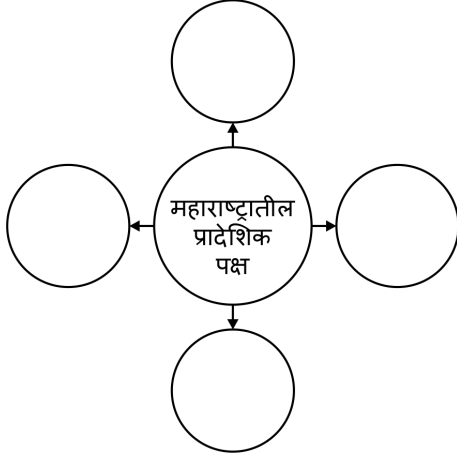
- राष्ट्रीय पक्ष
- मतदारसंघाची पुनर्रचना.
- शिवसेना
- भारतीय जनता पक्ष
- प्रादेशिक पक्ष म्हणून मान्यता मिळवण्यासाठी कोणत्या निकषांची पूर्तता व्हावी लागते.

Q.4 दिलेल्या सूचनेनुसार कृती करा.(PS)(Any Two)

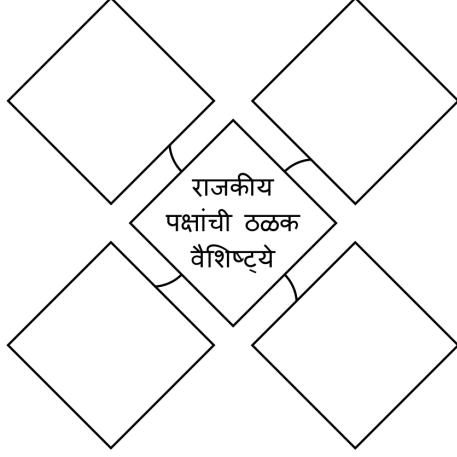
4

2

3

Q.5 पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (PS) (Any One)

2

- 1 स्वातंत्र्योत्तर काळापासून भारतातील प्रादेशिक पक्षांच्या अस्तित्वात आहे. परंतु त्यांच्या स्वरूपात व भूमिकेत मात्र महत्वाचे बदल झाले आहेत.
- 2 राजकीय पक्षांची ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.
- 3 भारतातील पक्ष पद्धतीच्या स्वरूपात काय बदल झाला आहे?